

ประเภท เกษตรตำบลดีเด่น

ชื่อ นายอิสระ บุญเย็น
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองระยอง

๑. การครองตน ครองคนและครองงาน

การครองตน

- มีความซื่อสัตย์สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ละเว้นต่อการประพฤติชั่วและไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขใด ๆ
- ใช้หลัก ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข โดยนำมาปรับใช้กับการทำงานและการดำรงชีวิตในปัจจุบัน
- รักษาและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมายบ้านเมืองที่กำหนดไว้อยู่เป็นนิจ

การครองคน

- เปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอยู่เสมอ ชอบช่วยเหลือให้คำปรึกษาและเสนอแนะสิ่งต่าง ๆ ทั้งในงานที่ตนรับผิดชอบและงานอื่น ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับงานของตน
- ให้บริการด้วยความเต็มใจและเสมอภาค ให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงานเท่าเทียมกันทุกคน
- ประพฤติและปฏิบัติตนตรงหลักเกณฑ์และกฎระเบียบ มีเหตุผล กล้าและรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ

การครองงาน

- ปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบหรืองานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น ขยันหมั่นเพียร เสียสละ และอุทิศเวลาให้แก่งานที่รับผิดชอบ
- ปฏิบัติงานในภาวะที่มีข้อจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำงานนอกเวลาปกติของงานราชการ การรับงานต่าง ๆ แทนอัตรากำลังที่ขาดไปอย่างเต็มใจและปฏิบัติงานอย่างเต็มที่
- คิดริเริ่ม หาหลักการ แนวทาง วิธีการใหม่ๆ มาปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

๒. ผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

ชื่อผลงาน / โครงการ	รายละเอียด
๑. การขับเคลื่อนการดำเนินงาน อารักขาพืช	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนาตาขวัญ - การขยายผลเพื่อจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน - การสำรวจติดตามประชากรแมลงวันผลไม้ - การป้องกันแก้ไขปัญหาโรคใบด่างมันสำปะหลัง - สนับสนุนการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช - การเฝ้าระวังและติดตามการระบาดของศัตรูพืช - การประชาสัมพันธ์สื่อออนไลน์ด้านอารักขาพืช
๒. การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งเสริมและพัฒนาการผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - การผลิตมะม่วงคุณภาพดี ตำบลนาตาขวัญ - การขอรับรองมาตรฐาน GAP - การขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ - การทำ QR Code ทุเรียน - ป้องกันปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพฯ
๓. การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งเสริมกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และเครือข่าย	<ul style="list-style-type: none"> - การขับเคลื่อนงานกลุ่มยุวเกษตรกร - การขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร - การขับเคลื่อนงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร - การขับเคลื่อนงานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
๔. การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้าน ยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร - งานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) - งานทะเบียนเกษตรกร - โครงการ E-Learning ข้าราชการ - การออกแบบและจัดทำสื่อสารสนเทศ

<p>๕. การส่งเสริม/สนับสนุนเคหกิจ เกษตร และการส่งเสริมให้ เกษตรกร/ครัวเรือนเกษตรกรมีความ เข้มแข็ง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนเคหกิจเกษตรและการต่อยอดสู่วิสาหกิจชุมชน<ul style="list-style-type: none"> - การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร - การทำสารรับเครื่องควาหวาน - การทำตุ๊กตาประดิษฐ์จากเศษผ้า - ฯลฯ
<p>๖. การดำเนินงานตามระบบส่งเสริม การเกษตรและการแก้ปัญหา การเกษตรในพื้นที่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบ T & V System - การทำแผนฯ ร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น
<p>๗. การดำเนินงานร่วมกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงาน ภาคีเครือข่าย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - การร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - การร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอื่น ๆ

๓. ผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรดีเด่น จำนวน ๓ เรื่อง

๓.๑ เรื่องที่ ๑ การขับเคลื่อนงานวิสาหกิจชุมชน : วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพชุมชนเกาะกอก

จากแปลงนาผืนสุดท้ายใจกลางเมืองอุตสาหกรรม สู่การรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยในปี ๒๕๕๘ มีรวมตัวเป็นวิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพชุมชนเกาะกอก และเมื่อต้นได้เข้ามารับผิดชอบงานในพื้นที่ดังกล่าว ได้ผลักดันให้กลุ่มเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการ ๙๑๐๑ ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมีฯ และ โครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย และร่วมมือกับหน่วยงานจากหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ จนสามารถผลิตสินค้าชุมชนตัวใหม่ที่มีลักษณะโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง พัฒนารูปแบบการผลิตที่ทันสมัย ปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น สามารถยืดอายุของผลิตภัณฑ์ให้เก็บได้นานมากขึ้น ต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่ม พัฒนากลุ่มให้เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนการประกอบอาชีพเสริมสร้างงานเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน และเปิดรับคณะที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานได้ตลอดทั้งปี

รูปแบบ เทคนิค กระบวนการ

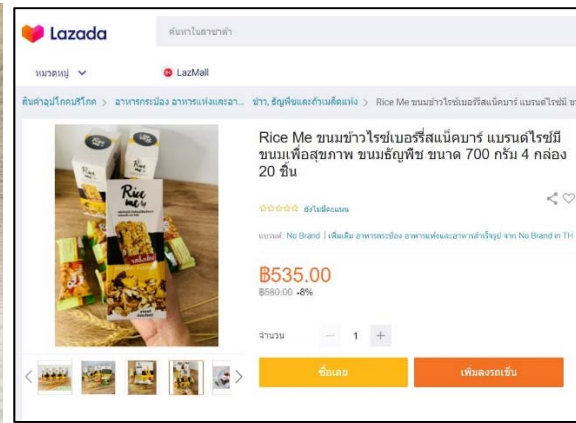
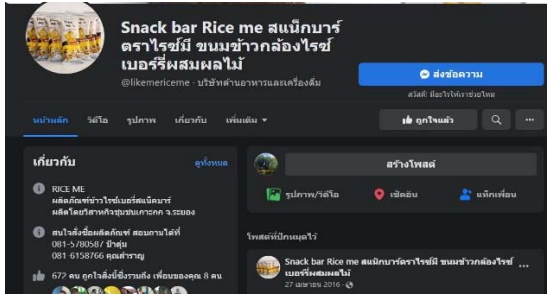
๑. ดำเนินการจัดเวทีกำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมและวางแนวทางพัฒนาวิสาหกิจชุมชน บูรณาการร่วมกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่

๒. ใช้กระบวนการ R&D (Research & Development) พร้อมวางแผนปฏิบัติการในชุมชนร่วมกับหน่วยงานภาคีอื่น ๆ เช่น โครงการธรรมศาสตร์โมเดล สมาคมเพื่อนชุมชน ทำการสำรวจหาของดีในชุมชน เช่น ปรากฏการณ์ปลูกข้าวของชุมชน กลุ่มแม่บ้านที่มีความเชี่ยวชาญการแปรรูป เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้

๓. ดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม ด้วยกระบวนการ SWOT Analysis และดำเนินการต่อเนื่องด้วยกระบวนการ TOWS Matrix เพื่อได้มาซึ่งข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาของวิสาหกิจชุมชน

๔. นำผลที่ได้จากการจัดกระบวนการต่าง ๆ มาสร้างแผนของวิสาหกิจชุมชน ก่อนดำเนินกิจกรรมตามแผนงานในระยะต่าง ๆ และส่งเสริมกิจกรรมเด่นของกลุ่ม เพื่อขยายผลในการพัฒนากลุ่มในเรื่องการแปรรูป

ผลผลิตทางการเกษตร การขอรับรองมาตรฐานสินค้า การตลาดออนไลน์ และสรุปผลการดำเนินการเพื่อเข้าร่วม การคัดเลือกการประกวดต่าง ๆ

รายได้และช่องทางการตลาดของวิสาหกิจชุมชน

ในปี ๒๕๖๔ วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพชุมชนเกาะกมมีรายได้ของทุกผลิตภัณฑ์โดยยังไม่หักค่าใช้จ่ายรวมอยู่ที่ ๒.๓ ล้านบาท เกิดการจ้างงานสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน และบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนรวมกว่า ๕๐ คน โดยปัจจุบัน “สแน็คบาร์ไรซ์มี” ผ่านการรับรองมาตรฐาน ออย. เลขที่ ๒๑-๒-๐๔๙๕๙-๖-๐๐๐๑ มีกำลังการผลิตอยู่ที่ประมาณ ๗ แสนชิ้นต่อปี สามารถรองรับปริมาณความต้องการด้านสินค้าและการศึกษาฐาน

ผลสำเร็จและผลประโยชน์ที่เกิดกับบุคคลเป้าหมาย และงานส่งเสริมการเกษตร

ปี ๒๕๖๑ รางวัลรองชนะเลิศ การประกวดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับเขต

ปี ๒๕๖๒ รางวัลชมเชย การประกวดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับประเทศ

การนำไปเป็นตัวอย่าง/ต้นแบบ ที่สามารถนำไปขยายผลได้

๑. เป็นกลุ่มต้นแบบด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ตามสโลแกนขายข้าว ๑ ตัน ต้นละ ๒ ล้าน โดยสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย อาทิเช่น สแน็คบาร์ Rice Me , หอมเอิร์บ ฯลฯ
๒. เป็นกลุ่มต้นแบบด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการปลอดโรค ของกระทรวงสาธารณสุข
๓. เป็นกลุ่มต้นแบบด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อสืบทอดกิจการ การให้ลูกหลานหรือเด็ก ๆ ของสมาชิก และในชุมชนเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิตข้าวไรซ์มี เช่น การลงแขกดำนา การช่วยคัดข้าวสารในการทำข้าวไรซ์มี รวมถึงเข้ามาช่วยในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างเป็นระบบ การทำแผนการตลาด ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างในวันหยุดสัปดาห์มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
๔. เป็นกลุ่มต้นแบบด้านการเรียนรู้ ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น ทั้งเทศบาลตำบลเนินพระ ในเรื่องการท่องเที่ยว สวน ป่า นา เล และเทศบาลเมืองมาบตาพุด ในเรื่องชุมชนเชิงนิเวศต้นแบบ
๕. เป็นกลุ่มต้นแบบด้านการตลาด โดยปัจจุบันมีการส่งออก ๓ ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ กัมพูชา ลาว / ตลาดออนไลน์ของไปรษณีย์ไทยผ่านเว็บไซต์ www.thailandpostmart.com / วางจำหน่ายในแพลตฟอร์มออนไลน์ ได้แก่ Lazada , เพจเฟซบุ๊ก / จำหน่ายที่มูลนิธิชัยพัฒนา ร้านภัทรพัฒน์ ธนาकारเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่ และร้านค้า Café Amazon ทั่วประเทศ

๓.๒ เรื่องที่ ๒ การขับเคลื่อนงานวิสาหกิจชุมชน : วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรแปรรูปตำบลนาตาขวัญ

ในปี ๒๕๖๐ ได้เข้าไปรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อผลิตและขายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผักและผลไม้ในรูปแบบต่าง ๆ ต่อมา ในปี ๒๕๖๑ ประธานกลุ่มได้เล็งเห็นถึงความน่าสนใจของ ‘หญ้าหวาน’ ที่สามารถใช้แทนน้ำตาลได้ในทุกผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม จึงได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลในการหาแหล่งพันธุ์หญ้าหวานมาทดลองปลูก โดยสามารถเพาะต้นพันธุ์ที่เกิดจากการเก็บเมล็ด จนกลายเป็นสายพันธุ์ที่ทนต่อสภาพอากาศของเมืองระยองได้ และได้ตั้งชื่อหญ้าหวานสายพันธุ์นี้ว่า “หญ้าหวานเมืองร้อนสายพันธุ์ระยอง” ซึ่งมีความทนร้อน และสามารถปลูกในสภาพอากาศของระยองได้ และส่งต่อให้กับสมาชิกในกลุ่มไปทดลองปลูกและขยายพันธุ์ ก่อนนำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในเวลาต่อมา

รูปแบบ เทคนิค และกระบวนการทำงาน

๑. รวมกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจร่วมกัน ขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อผลิตและจำหน่ายผลผลิตที่ได้จากสวนผลไม้ตามฤดูกาล รวมถึงผลิตภัณฑ์แปรรูปผักและผลไม้ในรูปแบบต่าง ๆ
๒. จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หาความต้องการของกลุ่มเพื่อขยายฐานการผลิตนอกเหนือจากผลิตภัณฑ์เดิม เช่น ผักและผลไม้ตามฤดูกาล เพื่อสร้างรายได้ต่อเนื่องตลอดทั้งปี
๓. ดำเนินการทดลองปลูกหญ้าหวาน นำโดยประธานกลุ่ม และขยายผลถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สมาชิก
๔. เมื่อเก็บเกี่ยวแล้ว ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะทำการรับซื้อหญ้าหวานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานจากสมาชิกกลุ่ม เพื่อนำมาอบแห้ง เมื่อใบหญ้าหวานแห้งแล้ว ให้เก็บใส่โหลแก้วเพื่อนำไปแปรรูปต่อไป
๕. จัดเวทีวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มด้วยกระบวนการ SWOT Analysis และดำเนินการต่อเนื่องด้วยกระบวนการ TOWS Matrix เพื่อได้มาซึ่งข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาของวิสาหกิจชุมชน
๖. ดำเนินการหาแหล่งทุนจากภายนอก โดยที่ผ่านมามีได้รับทุนจากการประกวดผลงานของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โครงการบ่มเพาะธุรกิจ ผู้ประกอบการเทคโนโลยีในสาขาที่สนับสนุนนวัตกรรมใน EECi
๗. ระดมทุนจากการรวมเงินทุนของสมาชิกกลุ่มเอง โดยในช่วงแรกได้มีการเริ่มระดมทุนจากการรวมหุ้น

๘. ดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชนที่จัดการประชุมในทุก ๓ เดือน รวมถึงการประชุมสามัญประจำปี ในการขับเคลื่อนกระบวนการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น โดยในปัจจุบัน กลุ่มได้กำหนดแผนการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลจากการจัดกระบวนการต่าง ๆ ไว้ ๓ ระยะ ดังนี้

แผนการพัฒนาระยะสั้น ๑-๒ ปี (พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๖๕)

๑. เพิ่มกำลังการผลิตหญ้าหวาน โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มดำเนินการผลิตในพื้นที่สวนของตน และให้ประธานกลุ่มเป็นผู้กระจายต้นพันธุ์ และรับซื้อวัตถุดิบเข้ากลุ่มเพื่อนำไปแปรรูปต่อไป
๒. ดำเนินโครงการขยายการปลูกหญ้าหวาน โดยใช้เงินทุนจากทาง ธกส.
๓. ดำเนินโครงการทำทุเรียนผง มังคุดผง เพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูปผลิตภัณฑ์อื่น
๔. เข้าประกวดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดีเด่น เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับผู้คนที่สนใจและนอกจังหวัดระยอง

แผนการพัฒนาระยะกลาง ๒-๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐)

๑. เขียนโครงการเพื่อของบประมาณในการทำห้องเก็บวัตถุดิบ (ห้องเย็น) เพื่อใช้ในการแปรรูปนอกฤดูกาล
๒. เขียนโครงการขอการรับรองมาตรฐาน ออย. ให้ได้ครบทุกผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

แผนการพัฒนาระยะยาว ๕ ปีขึ้นไป (พ.ศ.๒๕๗๐ เป็นต้นไป)

๑. ขอการรับรองมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (G.I.) หญ้าหวานเมืองร้อยระยอง

รายได้และช่องทางการตลาดของวิสาหกิจชุมชน

จากปัญหาในระยะแรก ผลผลิตจากหญ้าหวานยังไม่เป็นที่นิยมในตลาดผู้บริโภค ทางกลุ่มจึงได้ประชุมกลยุทธ์ปรับปรุงด้านการตลาด โดยได้ดำเนินการโปรโมทประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายต่าง ๆ เช่น ตลาดออนไลน์ การออกร้านจำหน่ายตามงานและกิจกรรมทั่ว ๆ ไป การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนซึ่งรองรับคณะเยี่ยมชมจากทั้งในและต่างจังหวัดกว่าปีละหลายร้อยคน และใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อกระจายสินค้าไปยังที่ต่าง ๆ

ในช่วงปี ๒๕๖๐ ที่เริ่มทำการเพาะปลูกหญ้าหวาน กลุ่มมีรายรับเข้ามาจากการขายใบหญ้าหวานอบแห้งและหญ้าหวานผง หญ้าหวานแบบขง รวมมูลค่ากว่า ๓๓,๑๐๐ บาท

ในปีที่ ๒๕๖๑ ได้มีการขยายโรงเรือนเพื่อเพิ่มพื้นที่ปลูก จึงทำให้สามารถแปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหญ้าหวานได้มากขึ้น และสามารถมีรายได้ รวมมูลค่ากว่า ๔๕,๔๐๐ บาท

ในปี ๒๕๖๒ ได้มีการขยายพื้นที่ปลูกหญ้าหวานเพิ่มขึ้น อีกทั้งมีการนำหญ้าหวานไปเข้าสู่การแปรรูปผลผลิตรูปแบบใหม่ เช่น การทำชาหญ้าหวานแบบซองพร้อมดื่ม ทำให้มีรายได้รวมมูลค่ากว่า ๘๕,๖๐๐ บาท

ในปี ๒๕๖๓ มีการนำหญ้าหวานไปเข้าสู่การแปรรูปผลผลิตรูปแบบใหม่ เช่น การทำไซรัปหญ้าหวาน และหญ้าหวานแบบผงจากกระบวนการสเปย์ไดร์ ทำให้มีรายได้รวมมูลค่ากว่า ๓๕๘,๐๐๐ บาท

ผลสำเร็จและผลประโยชน์ที่เกิดกับบุคคลเป้าหมาย และงานส่งเสริมการเกษตร

๑. ปี ๒๕๖๒ ได้รับการคัดเลือกรับทุนในโครงการบ่มเพาะธุรกิจ (Incubation) ผู้ประกอบการเทคโนโลยีในสาขาที่สนับสนุนนวัตกรรมใน EECi (ทุนผลิตภัณฑ์ต้นแบบผงสเปรย์ดรายและไซรัปหญ้าหวาน)
๒. ปี ๒๕๖๓ ได้รับการคัดเลือกรับทุนในโครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการเทคโนโลยีในสาขาที่สนับสนุนนวัตกรรมในเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Tech Startup @ EECi) ประเภท “ผลิตภัณฑ์ให้ความหวานจากหญ้าหวาน” (ทุนกิจกรรมการตลาด)
๓. ปี ๒๕๖๔ แปลงตัวอย่างของประธานกลุ่ม ได้รับการคัดเลือกเป็นแปลงต้นแบบ โคก หนอง นา โมเดล ประจำเขตพื้นที่อำเภอเมืองระยอง โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระยอง
๔. ปี ๒๕๖๔ ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด

การนำไปเป็นตัวอย่าง/ต้นแบบ ที่สามารถนำไปขยายผลได้

๑. ต้นแบบกลุ่มการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากสวนผลไม้ของเกษตรกรในหลากหลายรูปแบบ เช่น การทำมังคุดลอยแก้ว การทำไอศกรีมผลไม้ ฯลฯ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
๒. เป็นจุดสาธิตการเพาะพันธุ์และแปรรูปหญ้าหวานเมืองร้อนสายพันธุ์ระยอง
๓. เป็นศูนย์การเรียนรู้นอกห้องเรียนของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ระยอง ในด้านการทำการเกษตร การแปรรูปสินค้า การหัตถกรรม การจัดทำบัญชี รวมถึงการเปิดรับผู้ที่สนใจและคณะศึกษาดูงานด้านสวนท่องเที่ยว จากทั้งในและนอกจังหวัดระยองตลอดทั้งปี

๓.๓ เรื่องที่ ๓ การขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมกลุ่มแปลงใหญ่มังคุดตำบลนาตาขวัญ

กลุ่มแปลงใหญ่มังคุดตำบลนาตาขวัญ เกิดขึ้นจากการรวมตัวของเกษตรกรผู้ปลูกมังคุด ที่มีพื้นที่อยู่ในตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ภายใต้นโยบายส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยมีการรวมกันผลิตสินค้าการเกษตรและมีการบริหารจัดการร่วมกันตั้งแต่การรวมกันผลิต การร่วมจัดหาปัจจัยการผลิต รวมถึงการจำหน่ายร่วมกัน ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง

โดยในปี ๒๕๖๔ กลุ่มแปลงใหญ่มังคุดตำบลนาตาขวัญ ได้ดำเนินการตามเป้าหมายการจัดการแปลง ๕ ด้าน โดยมีประเด็นการพัฒนา เป้าหมายการพัฒนา โดยกระบวนการทำงาน ดังต่อไปนี้

ประเด็นพัฒนา	เป้าหมายการพัฒนา
๑. ลดต้นทุนการผลิต	จาก ๗,๕๐๐ บาท / ไร่ เป็น ๗,๒๐๐ บาท / ไร่
๒. เพิ่มผลผลิต	จาก ๑,๑๐๐ กก. / ไร่ เป็น ๑,๒๐๐ กก. / ไร่
๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต	แปลงได้มาตรฐาน GAP ทุกแปลง ผลิตได้มาตรฐาน
๔. การบริหารจัดการ	การรวมกลุ่มวางแผนการจัดการแปลง และการจำหน่ายผลผลิต
๕. ตลาด	เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า Online

รูปแบบ เทคนิค และกระบวนการทำงาน

การลดต้นทุนการผลิต ประกอบด้วยหลายวิธี ได้แก่ การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพใช้เอง การนำวัสดุเหลือใช้จากชีวิตประจำวันมาทำน้ำหมักและปุ๋ยหมักรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการตรวจวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง การรวมกลุ่มกันซื้อปัจจัยการผลิต โดยได้รับความรู้และการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองระยอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง และกรมพัฒนาที่ดินระยอง

การเพิ่มผลผลิต กลุ่มมีการจัดการหลายรูปแบบ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของต้นหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยมีการตัดแต่งกิ่ง การใส่ปุ๋ยเคมีโดยหว่านได้ทรงพุ่ม การให้ปุ๋ยทางใบและการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช การชักนำการออกดอกและควบคุมปริมาณดอกและผล

การพัฒนาและรักษาคุณภาพผลผลิต มีการจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาของผลและเพิ่มปริมาณผลผลิตคุณภาพ ในช่วงระยะออกดอกถึงติดผลอ่อนซึ่งเป็นช่วงสำคัญของการผลิตมังคุด รวมถึงการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

การตลาด ทางกลุ่มมีการวางแผนด้านการตลาด เมื่อมังคุดเริ่มออกดอก ได้ประสานกับทางสำนักงานเกษตรอำเภอ เมืองระยองและสำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง นำข้อมูลการคาดคะเนผลผลิตและช่วงเวลาที่มังคุดจะออกสู่ตลาด มาวิเคราะห์เพื่อหาตลาดรองรับและหาแหล่งกระจายผลผลิต โดยมีทั้งการขายปลีกและขายส่งตามช่องทางต่าง ๆ

การประชาสัมพันธ์ ทางกลุ่มมีการประชาสัมพันธ์ทั้งทางช่องทางออฟไลน์ ออนไลน์ และช่องทางข่าวสารต่าง ๆ มีการวางแผนจัดทำกล่องใส่ผลไม้ที่เป็นของกลุ่มเองเพื่อรองรับการขายออนไลน์ของสมาชิกกลุ่ม โดยได้จัดทำและจำหน่ายให้สมาชิกในราคาประหยัด เพื่อลดต้นทุนการตลาด และเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ไปในตัว

นอกจากนี้ เมื่อทางกลุ่มมังคุดแปลงใหญ่ตำบลนาตาขวัญ ได้ยื่นจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ มังคุดตำบลนาตาขวัญ เพื่อต่อยอดการแปรรูปสินค้าและผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน โดยเน้นหนักที่ “มังคุด” ซึ่งเป็นผลผลิตหลักของทางกลุ่ม โดยนอกเหนือจากผลผลิตที่ได้คุณภาพ ซึ่งจะกระจายกันขายในช่องทางต่าง ๆ แล้ว ในส่วนของผลผลิตที่ไม่ได้ขนาด ทางวิสาหกิจชุมชนจะรับซื้อเพื่อนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น น้ำมังคุด ไอศกรีมมังคุด และผลิตภัณฑ์ล่าสุดที่กำลังพัฒนาก็คือ มังคุดลอยแก้ว โดยร่วมกับวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรแปรรูปตำบลนาตาขวัญในการแปรรูปผลผลิตต่าง ๆ และร่วมกับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หมู่ ๔ บ้านซากขนุน ตำบลนาตาขวัญ ซึ่งมีศักยภาพในการผลิตสินค้าและบริการที่แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ การดำเนินงานและความต้องการของสมาชิกในกลุ่ม

แนวความคิดในการพัฒนางาน

แนวคิดในการดำเนินงานการพัฒนาารูปแบบและกระบวนการเชื่อมโยงผลผลิตทางการเกษตร ระหว่างกลุ่มแปลงใหญ่มังคุดตำบลนาตาขวัญ และ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลนาตาขวัญ โดยได้มีการจัดเวทีชุมชน เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรในพื้นที่ มีเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลเป็นวิทยากรกระบวนการ และได้แนวทางการดำเนินการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมการผลิตผลไม้คุณภาพ (GAP) เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย
๒. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลระบบอัจฉริยะ เพื่อลดการใช้แรงงานและรักษาคุณภาพผลผลิต
๓. ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ตกเกรด ไม่ได้ขนาด เพื่อเพิ่มมูลค่า
๔. สนับสนุนการของบทำห้องเย็นเพื่อเก็บรักษาผลผลิตเพื่อใช้ในการแปรรูปนอกฤดูกาล
๕. ส่งเสริมกิจกรรมเสริมรายได้้นอกจากไม้ผลตามฤดูกาล เช่น การปลูกหญ้าหวาน
๗. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีความสนใจร่วมกัน

โดยผลที่คาดว่าจะได้รับหากดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง จะเกิดเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงผลผลิตทางการเกษตร สนับสนุนซึ่งกันและกัน เกิดการเชื่อมโยงและนำผลผลิตทางการเกษตรจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแห่งหนึ่ง สู่ การจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอีกแห่งหนึ่งในพื้นที่มากขึ้น

ผลสำเร็จและผลประโยชน์ที่เกิดกับบุคคลเป้าหมาย และงานส่งเสริมการเกษตร

๑. สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ฯ ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ครบทุกคน
๒. มีการขยายผลแนวทางการจัดการแปลงโดยตัวแทนสวนต้นแบบให้กับเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียง
๓. ในปัจจุบันทางกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนอยู่กว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งในปี ๒๕๖๕ อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำกล่องใส่ผลไม้คุณภาพดี เพื่อจำหน่ายให้สมาชิกที่สนใจการขายส่งทางออนไลน์ โดยขายราคาถูกกว่าท้องตลาด และนำเงินกลับมาเป็นทุนหมุนเวียนของกลุ่มในรอบการผลิตต่อไป
๔. มีเกษตรกรในพื้นที่ให้ความสนใจและขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่เพิ่มอยู่เสมอ
๕. ปี ๒๕๖๓ ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ การประกวดกลุ่มแปลงใหญ่ดีเด่นระดับจังหวัด

การนำไปเป็นตัวอย่าง/ต้นแบบ ที่สามารถนำไปขยายผลได้

๑. ด้านการจัดการแปลง โดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
๒. ด้านการบริหารจัดการการผลิต โดยเพิ่มเติมการขายออนไลน์บนแพลตฟอร์มต่าง ๆ
๓. ด้านการแปรรูปผลผลิตมังคุดที่ไม่ได้คุณภาพ ร่วมกับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรแปรรูปฯ
๔. ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและเงินทุน เพื่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อสมาชิกทุกคน

